

PRELUCRAREA INFORMAȚIILOR DIN CĂRȚILE ȘI PERIODICELE AFLATE ÎN BIBLIOTECA MUZEULUI DEVEAN PENTRU INTRODUCERE ÎN BAZA DE DATE ȘI REGĂSIREA ACESTORA

**Rodica Andruș,
Georgeta Deju,
Dorina Molodețiu**

Necesitatea oferirii unei informații rapide și complete ne-a determinat să inițiem prelucrarea informațiilor din toate publicațiile aflate în biblioteca noastră și introducerea acestora în baza de date. La baza prelucrării stau normele ISBDM. Am făcut distincția între cărți și periodice, întrucât cele din urmă conținând un număr mai mare sau mai mic de articole și studii necesită o prelucrare aparte, respectiv întocmirea unei fișe pentru fiecare articol.

În cele ce urmează vom expune principiile care au stat la baza muncii noastre. Deși cărțile sunt prelucrate în proporție de circa 15% iar periodicele în proporție de numai 5% și introducerea informației în baza de date este efectuată în totalitate pentru periodice dar numai în proporție de 80% pentru carte (deoarece muzeul deține un singur calculator depășit ca tehnologie și volumul de lucrări în totalitatea lor, dat fiind numărul mare de compartimente al muzeului, timpul afectat pentru lucrările de bibliotecă este limitat) am considerat că nu este inutil a prezenta rezultatele obținute.

Pentru cărți, în afara informațiilor privind titlul, autorul, editura, datele de publicare, colecția, notele și numărul standard (acolo unde există) am menționat și cota topo, respectiv locul lor în depozit. Toate informațiile despre cărți sunt cuprinse într-o bază de date pe care am numit-o B1. Pentru periodice notăm autorul, titlul lucrării (dacă este într-o limbă străină se traduce, dar se menționează limba în care este scris), titlul publicației în care a apărut, volumul, anul apariției, paginația și cota topo. În aceeași categorie cu periodicele am introdus colecțiile de studii (ex. Omagiu lui Constantin Daicoviciu) care se pretează la o prelucrare după sistemul periodicelor. Informațiile despre periodice sunt cuprinse într-o altă bază de date pe care am numit-o B3. Indiferent dacă se prelucrează cartea sau periodicul se notează, după caz, bibliografia problemei (nu notele), ilustrațiile, hărțile, glosarul și indicii.

Informația rezultată din prelucrarea fiecărei publicații (carte, studiu sau articol) a fost clasificată în funcție de domeniul la care se referă iar în cadrul acestuia în diviziuni și subdiviziuni. Această clasificare a fost dictată de însuși materialul studiat, iar clasificarea este deschisă diversificării, pe măsură ce vom înainta în munca de prelucrare. Am deschis capitole separate pentru probleme care au legătură între ele și aceasta în dorința de a asigura o cât mai mare rapiditate în procesul de regăsire a informației (numismatică, medalistică,

sigilografie, heraldică, vexilogie) fiecare din aceste capitole având la rândul lor mai multe diviziuni și subdiviziuni. Din aceleași considerente de operativitate am folosit prescurtările utilizând, de exemplu, iv1 pentru istoria veche, ia1 pentru istoria artei, im1 pentru istoria medie, imd1 pentru istoria modernă etc. Cifra 1 care apare lipită de grupul de litere elimină posibilitatea ca la solicitarea informației din calculator acesta să extragă toate cuvintele care conțin respectiva combinație de litere.

Sunt de asemeni prescurtate numele editurilor, al periodicelor (pentru care au fost folosite prescurtările utilizate în Bibliografia Istorică a României) titlurile colecțiilor de studii, numele provinciilor istorice românești (Bnt pentru Banat, Dbg pentru Dobrogea etc.) precum și unele cuvinte care sunt utilizate foarte des (ht pentru hartă, bbg pentru bibliografie etc.). Am preferat combinații de litere consonantice tot pentru a elimina posibilitatea regăsirii lor în cuvintele cheie cuprinse în Catalog, fapt care ar influența regăsirea corectă a informației.

Pentru că rezultatele muncii noastre se adresează în primul rând celor interesați de istoria județului Hunedoara, am considerat necesară întocmirea unor liste care să cuprindă localitățile din județul nostru unde s-au făcut descoperiri din diverse perioade istorice. La cererea specialiștilor au fost întocmite și liste cu numele tuturor zeilor care apar în lucrările prelucrate precum și liste cu numele pictorilor, gravurilor, sculptorilor și arhitecților români și străini. La capitolul rezervat culturii, la subdiviziunea presă, sunt menționate titlurile tuturor periodicelor întâlnite, indiferent de provincia în care au apărut. La capitolul numismatică sunt menționate toate descoperirile, la nivelul întregii țări, localitățile fiind înscrise alfabetic, pe județe.

Pentru lucrările de istorie universală s-a păstrat același sistem de împărțire pe capitole, periodizarea fiind stabilită pentru fiecare țară în funcție de istoria sa (pentru Franța istoria modernă este considerată de la revoluția din 1789, pentru Anglia de la revoluția condusă de Cromwell etc.). Ne-am ghidat după Istoria lumii în date, Ed. Enciclopedică, București, 1969.

Regăsirea informației din baza de date pentru carte (B1) și cea pentru periodice (B3) se face pe baza cuvintelor cheie cuprinse într-un Catalog. Aceste cuvinte au fost stabilite și completate pe parcursul prelucrării materialului, ele nu sunt un tot închis, fiind susceptibile completării, pe măsura înaintării în muncă.

Catalogul cuprinde lista tuturor prescurtărilor și enumerarea capitolelor cu paginile la care ele pot fi regăsite și unde fiecare capitol în parte este prezentat cu diviziunile și subdiviziunile sale. Capitolele stabilite până în prezent sunt: istoria veche (iv1), istoria medie (im1), istoria modernă (imd1), istoria contemporană (icont1), numismatică, sigilografie, heraldică, vexilogie, etnografie-folclor, istoria culturii (ic1), muzeologie, muzeografie, aviație, bibliografie, patrimoniu (patr1), arhitectură (arh1), istoria artei (ia1), conservare-restaurare, istoria credințelor (icrd1), ghid-catalog, toponimie-onomastică, sociologie (soc1), istoria dreptului (id1), români peste hotare, lucrare generală, personalități (prs), științele naturii (ștnat1), roman istoric, glictică, enciclopedie, dicționar. Aceste capitole sunt menționate în ordinea în care au rezultat din prelucrare.

Informația introdusă pentru fiecare capitol, poate fi cerută în diverse condiții. Luăm ca exemplu capitolul istoria culturii (ic1), unde, până în momentul de față sunt introduse 170 de fișe în B1 (carte) și 181 de fișe în B3 (periodice și culegeri de studii), toate acestea cuprinzând numai articole referitoare la istoria culturii. Dacă vom extrage din baza de date cuvântul cheie istoria culturii (ic1), vom obține, prin listare, 170 de titluri de carte și 181 de titluri de studii și articole. Dacă ne interesează însă numai bibliotecile (în totalitatea lor) vom extrage informațiile după cuvântul cheie "ic1 bibliotecă" și vom obține 6 titluri de carte din B1 și 10 titluri de articole din B3. Se poate însă să ne intereseze numai biblioteci publice sau numai biblioteci particulare. Să analizăm această alternativă. Cuvintele cheie folosite vor fi "ic1 bibliotecă publică" sau "ic1 bibliotecă particulară". Din baza de date pentru carte vom constata că din totalitatea de 6 titluri introduse vom obține un singur titlu de carte care se referă la o bibliotecă publică (cea a ASTREI) și 5 titluri care se referă la biblioteci particulare (două referitoare la biblioteca Mavrocordat, una despre biblioteca din Mintia și două despre biblioteca Teleki din Tg. Mureș, din acestea una fiind în limba maghiară. Menționăm că cele două titluri referitoare la biblioteca Mavrocordat indică de fapt aceiași lucrare semnată de N. Iorga, care se regăsește însă la două numere de inventar și la două cote deosebite, fapt pentru care au fost fișate și introduse de două ori în baza de date). (Anexa I).

Din baza de date B3, folosind aceleași cuvinte cheie ca în primul caz, vom obține un total de 10 titluri dintre care, procedând ca mai sus, vom avea o singură bibliotecă particulară (a stolnicului Cantacuzino) și 9 biblioteci publice (7 articole despre biblioteca ASTRA, unul despre Biblioteca Muzeului Ardelean și unul despre biblioteca Asociației învățătorilor din Regimentul grăniceresc Caransebeș (Anexa II).

Din același capitol „cultură” (ic1) vom lua o altă diviziune cu toate subdiviziunile sale fără însă a mai da numărul lucrărilor introduse în bazele de date. Pentru diviziunea „învățământ” (unde se indică și provincia) avem următoarele subdiviziuni:

(învățământ) – profesional (meserii)

- tehnic (superior)
- universitar (în general, mai puțin tehnic și artistic)
- artistic
- academii domnești
- organizare
- lucrare generală (despre învățământ)
- metodică
- material didactic
- reuniune (a cadrelor didactice)
- românesc (în teritoriile pierdute)
- sesiune (de comunicări)
- istoric
- fundații

- cadre (cu subdiviziunile:)
  - învățători
- școală (cu subdiviziunile:)
  - înființare
  - elevi
  - militare
  - ajutor (primit de școli transilvănene din România)
  - Deva (... din)
  - Hunedoara (... din)
  - Orăștie (... din)

Mențiunile care apar între paranteze au rol lămuritor ele nefăcând parte din cuvântul cheie propriu-zis. Atât diviziunea cât și subdiviziunile sunt deschise completărilor.

Mai dăm un exemplu din prelucrarea materialelor de istorie universală. La istorie medie universală (im1 universală) pentru Ungaria avem până în prezent următoarele diviziuni și subdiviziuni:

- lucrare generală
- descoperiri (antichități)
- ceramică
- oraș
- huni
- Panonia
- regi
- pescuit
- organizare
  - socială
  - administrativă
  - politică (internă, inclusiv situație politică și instituții)
- finanțe
- biografii
- armată
- legislație
- pașalâc (până la 1699)
- izvoare (și documente)
- populație
- granițe
- teritorii (ocupate de Ungaria)
- răscoale
- runice (scriere cu caractere...)
- absolutism
- hidrologie
- arhitectură

Ultimul exemplu pe care îl dăm este capitolul Etnografie – folclor așa cum se prezintă acesta în Catalogul de cuvinte cheie.

- românească (nu se specifică)
- universală (plus țara, vezi lista)

- provincia
- lucrare generală
- sărbători
- obiceiuri
- credințe (inclusiv mituri)
- legendă (inclusiv basm)
- descântece
- povestiri
- superstiții
- doine
- strigături
- ghicitori
- poezie (în afară de doine)
- în străinătate (români... și folclorul lor)
- tehnică (populară)
  - metal (pentru prelucrarea metalului)
  - argea
  - tors (pentru...)
  - călcătoare
  - cuptor
  - piuă
  - teasc
  - lucrare generală
- morărit (inclusiv mori de diferite tipuri)
- vărărit
- păstorit
- culegători
- decor (ornamente)
  - om
  - cal (și călăreț)
  - astre
  - fantastic
  - lucrare generală
- folclor
  - despre alții
  - mineresc
  - muzical
  - maghiar (în România)
  - german (în România)
  - latin
  - lucrare generală (inclusiv folcloriști)
  - hunedorean
- ceramică (în general)
- ceramică neagră
- cioplitură (în piatră)
- creștătură (în lemn)

- pirogravură
- scoarțe (cele românești)
- covoare – secuiești
- broderie (inclusiv pe piele)
- textile (țesături în general)
- medicină (empirică)
- lăzi de zestre
- transport
- ocupații (mai multe la un loc)
- mobilier
- adăpost (nu locuință sau casă)
- locuință (interior, în ansamblu)
- casă (planuri, părți componente, decor etc.)
- culă
- așezări
  - de deal
  - de șes
- unelte
- împletituri – vegetale
- grai (popular)
- prelucrări (din folclorul românesc, influențe asupra altora)
- muzeu (etnografic, cu tot ce cuprinde el)
  - lucrare generală (inclusiv ghid)
  - achiziție
  - evidență
  - metode
  - cercetare
  - organizare
  - casă muzeu
- alimentație
- port (pentru naționalitățile conlocuitoare, plus zona)
  - Trascău
  - Calata
- opinci
- costum (românesc, ansamblu sau părți, fără opinci)
  - buciamani
  - Câmpia Munteniei
  - Argeș
  - Bran
  - Bihor
  - Bnt (Banat)
  - Crișuri
  - Făgăraș
  - Hațeg (Țara...)
  - Jiu
  - Maramureș

- Muscel
- Neamț
- Otn (Oltenia)
- Oaș
- Perșani
- Sibiu
- Țara Bârsei
- Valea Bistrei
- Valea Sibiului

Etnografie universală

(se specifică numai zona sau țara după caz)

- Asia
- Africa
- America
- Australia
- Belgia
- Bulgaria
- Cehia
- Norvegia
- Oceania
- Rusia
- Slovacia
- Suedia
- Ungaria

Rodul muncii unui colectiv format din trei persoane, prelucrarea și regăsirea informației vine în întâmpinarea cerințelor specialiștilor răspunzând necesității de informare operativă. Colectivul nostru este deschis oricărui sugestii menite să contribuie la optimizarea regăsirii informației în bazele de date.

ANEXA I

A. Lista cărților cerute din baza de date carte (B1) în condițiile: **ic1 & bibliotecă.**

1. N. Iorga, Știre nouă despre biblioteca Mavrocordatilor și despre viața muntenească în timpul lui Constantin Mavrocordat c.857/2
2. a. N. Iorga, Ultimele scrisori din țară către N. Bălcescu;
b. N. Iorga, Știri nouă despre biblioteca Mavrocordat (coligate) c.857/3
3. F. Deak, Extrase din biblioteca familiei prof. Teleki (în limba maghiară) c.1744
4. G. Kuun, Biblioteca de la Mintia c.704
5. – Biblioteca ASTRA c.1267
6. – Biblioteca de la Tg. Mureș (lb. maghiară) c.1852

Au fost scoase din calculator numai autorul, titlul și cota pentru a ușura explicațiile pe care dorim să le dăm.

B. Lista cărților cerute în condițiile: **ic1 & bibliotecă & publică.**

1. – Biblioteca ASTRA c.1267

C. Lista cărților cerute în condițiile: **ic1 & bibliotecă & particulară.**

1. N. Iorga, Știre nouă despre biblioteca Mavrocordaților și despre viața muntenească în timpul lui Constantin Vodă Mavrocordat c.857/2
2. N. Iorga, Ultimele scrisori din țară către N. Bălcescu c.857/3
N. Iorga, Știri nouă despre biblioteca Mavrocordaților
3. F. Deak, Extrase din biblioteca familiei prof. Teleki (limba maghiară) c.1744
4. G. Kuun, Biblioteca de la Mintia c.704
5. – Biblioteca de la Tg. Mureș (lb. maghiară) c.1852

Notă:

c. reprezintă cota topo

La subpunctul B se găsește un titlu iar la subpunctul C se găsesc 5 titluri, ele constituind împreună, totalul de 6 titluri din subpunctul A.

ANEXA IIA. Lista cărților cerute din baza de date periodice (B3) în condițiile **ic1 & bibliotecă**

1. E. Glodariu, Biblioteci populare ale ASTREI, (I) ActaMN VI 1969, p. 337-360
c.P.541
2. E. Glodariu, Biblioteci populare ale Astei (II) ActaMN VII 1970 p. 309-328
c.P.541
3. E. Glodariu, Din activitatea editorială a Astei: „Biblioteca populară a Asociațiunii” ActaMN VIII 1971 p. 311-319 c.P. 541
4. E. Dunăreanu, Bibliotecari ai Astei - publiciști. CRT 1969 p. 29-36 c. 1271
5. L. Băncescu, Revista „Transilvania” cronică a dezvoltării bibliotecii Astra din Sibiu. CRT 1969 p. 37-44 c.1271
6. C.Dima - Drăgan, O revistă bibliografică italiană din sec. XVII în biblioteca stolnicului Cantacuzino CRT 1969 p. 189-192 c.1271
7. V. Nițu, Timotei Cipariu și începuturile bibliotecii Astra. CRT 1969 p. 193-199 c. 1271
8. M. Dadârlat, Colecțiile de periodice ale bibliotecii Astra din Sibiu. CRT 1969 p. 211-214 c. 1271
9. M. Mirel, A.M. Ardos, Date privitoare la organizarea bibliotecii de specialitate a colecției de numismatică și antichități a „Muzeului ardelean” ActaMN XVI - 1979 p. 809 - 825
c.P. 541
10. L. Groza, Statutul pentru înființarea Bibliotecii Asociației Învățătorilor din Regimentul grăniceresc Caransebeș. ActaMN 31/II 1995 p. 301-312 c.P.541
- B. Lista cărților cerute în condițiile **ic1 & bibliotecă & publică**
1. E. Glodariu, Biblioteci populare ale Astei (I). ActaMN VI 1969 p. 337-360
c.P. 541
2. E. Glodariu, Biblioteci populare ale Astei (II) ActaMN VII 1970, p. 309-328
c.P. 541
3. E. Glodariu, „Din activitatea editorială a Astei: Biblioteca populară a Asociațiunii” ActaMN VIII 1971 p. 311-319 c.p. 541
4. L. Băncescu, Revista „Transilvania” cronică a dezvoltării bibliotecii Astra din Sibiu. CRT 1969 p. 37-44 c. 1271
5. E. Dunăreanu, Bibliotecari ai Astei - publiciști CRT 1969 p. 29-36 c. 1271
6. V. Nițu, Timotei Cipariu și începuturile bibliotecii Astra CRT 1969 p. 193-199 c. 1271
7. M. Dadârlat, Colecțiile de periodice ale Bibliotecii Astra din Sibiu, CRT 1969 p. 211-214 c. 1271
8. M. Mirel, A. M. Ardos, Date privitoare la organizarea bibliotecii de specialitate a colecției de numismatică și antichități a Muzeului ardelean ActaMN XVI 1979 p. 809-825
c.P 541

9. L. Groza, Statutul pentru înființarea Bibliotecii Asociației învățătorilor din Regimentul grăniceresc Caransebeș, ActaMN XX 31/II p. 301-312 c.P. 541

C. Lista cărților cerute în condițiile **lc1 & bibliotecă & particulară**

1. C. Dima - Drăgan, O revistă bibliografică italiană din sec. XVII în biblioteca stolnicului Cantacuzino. CRT 1969 p. 189-192 c. 1271

Notă: P reprezintă indicația pentru periodic. Acolo unde cota nu este însoțită de P, articolul se găsește într-un volum de studii (CRT) care se regăsește în lista de prescurtări.

***L'INTERPRÉTATION ET LA UTILISATION DES INFORMATIONS EXTRAITS
DÈS VOLUMES TROUVÉS DANS LA BIBLIOTHÈQUE DU MUSÉE DE DEVA***

Resume

Dans le Musée de Deva, un collectif composé par trois personnes a commencé l'interprétation des informations extraits dès volumes trouvés dans la bibliothèque.

La raison poursuivie c'est d'offrir rapidement des informations sur une certaine thème. Ce travail présente les principes qui constituent le fondement de l'interprétation des informations et la utilisation de l'informatique pour une meilleure documentation.